

alternativní ENERGIE®

Informace o obnovitelných zdrojích energie
a energeticky úsporných opatřeních

ČESKÁ REPUBLIKA
V EVROPSKÉ UNII
1. 5. 2004

ÚSPORY PALIV

A ENERGIE

ENERGIE

SLUNEČNÍ

VĚTRNÁ

VODNÍ

GEOTERMÁLNÍ

BIOMASA

OBNOVITELNÁ

PALIVA

TEPELNÁ ČERPADLA

ZATEPLOVÁNÍ

REKUPERACE

KOGENERACE

NÍZKOENERGETICKÉ

DOMY

ALTERNATIVNÍ

POHONY

PALIVOVÉ ČLÁNKY

Rozšířené obory:
sluneční energie
- fototermální přeměna
- fotovoltaická přeměna

SUSTAINABLE ENERGY • ERNEUERBARE ENERGIE • ALTERNATIVNA ENERGIJA

2

2004

ročník VII.

DVOUMĚSÍČNÍK

cena 60,- Kč, 75,- Sk

Anotace AE204 vychází 19. dubna 2004

Solární liga ČR, tabulka stavu ke konci března 2004.

Ing. Jaroslav Peterka, CSc., Každoroční energetická jistota

Pojednání o jistotě, která nám zajišťuje, za pomoci sluneční energie, každoroční výrobu biomasy. Biomasy, kterou využíváme na jídlo, k oblékání, pro různé výrobky, ale můžeme ji i dokonce účelně pěstovat pro energetické účely.

Petr Kramoliš, Velkoplošné solární systémy v Ostravě – Vítkovicích

Na domově důchodců v Ostravě – Vítkovicích byly koncem října 2003 namontovány dva solární systémy pro ohřev teplé vody (TUV). Celkové absorpční plochy jsou 150m² a 160m², celkem 310 m². Návrh vycházel z konceptu Low – Flow, tj. s nízkým průtokem teplotního média 15 l/m².hod. Nízký průtok má řadu předností, jako např. menší světlosti potrubí, nižší tlakové ztráty a nižší čerpací práce, jakož i nižší investiční náklady. Na druhé straně však jsou vyžadovány speciální velkoplošné kolektory, které umožňují nízký průtok řazením do větších sérií a speciální zásobníky umožňující teplotní vrstvení (stratifikaci). Kolektory jsou umístěny na plochých střeších dvou pavilonů.

Jaromír Sum, Cesta Slunce

Popis solární koncepce s novými slunečními kolektory a ohřivačem vody, který obsahuje veškeré zabudované provozní armatury včetně oběhového čerpadla a automatické regulace. Výrobek obdržel na Pragothermu 2004 cenu Grand Prix.

Tepelná čerpadla Mach

Popis vývoje a využití nové koncepce tepelných čerpadle vzduch/voda, která na Frigothermu 2004 obdržela cenu Grand Prix.

Připravil Dalibor Skácel, pramen-Renewable Energy World, 2003/2004, Elektrická energie z termálních kolektorů - *Technologické základy*

Většina lidí spojuje elektřinu získanou ze Slunce automaticky s fotovoltaikou. Ale existují i velké komerční koncentrační solární termální elektrárny, které produkují elektřinu a to i za rozumné ceny již více než 15 let. V článku jsou popsány základní a nejdůležitější typy solárních termálních elektráren.

Ing. Milan Novák, CSc., Vlastnosti termických solárních systémů

Přehledně zpracovaný přehled silných i slabých stránek termických solárních systémů s uvedením hlavních rozvojových směrů v solární energetice.

Ing. Miroslav Vinkler, IV. International Slovak Biomass Forum

Poznámky ze setkání v únoru 2004 v Bratislavě vypovídají o stavu rozvíjejícího se oboru v Evropě a konfrontují jej s naší koncepcí např. loňského zvýšení DPH na biopaliva, neexistující energetickou koncepcí před vstupem do EU apod.

Ing. Juraj Krivošík, Prostředky pro osvětlování interiérů

Dokončení seriálu z AE 4/2003 až 1/2004 o energeticky úsporném osvětlování. Odpovědi na zbývající otázky.

Dagmar Juchelková, Spalování alternativních paliv ve velkých zdrojích – katastrofa nebo záchrana?

Dosažení vyššího podílu obnovitelných zdrojů energie na celkové energetické bilanci ČR je poslední dobou v centru pozornosti jak odborné, tak laické veřejnosti. Dosažením tohoto cíle se zabývají i energetické koncepce regionů včetně státu. Otázkou však je, jak lze daných cílů dosáhnout ve skutečnosti a co to přinese do každodenního života. Jednou z možností je využití alternativních paliv ve velkých energetických zdrojích.

Ing. Jaroslav Peterka, CSc., Testování slunečních kolektorů, Československá solární historie

Proč kolektory testujeme a jak to s ním u nás začalo? Obrázky ze "zkušebny" v Praze z roku 1980, další ze Švédska z roku 1988.

Ing. Martin Lieskovský, Využití obnovitelné energie v Güssingu

V krátké budoucnosti klesající zásoby fosilních paliv vyvolávají zvětšený zájem o produkci elektrické energie z biomasy. Taktéž Kyotský protokol k Rámcovému dohovoru OSN o změně klimy a Biela kniha EÚ (Energia pre budúcnosť: obnoviteľné energetické zdroje) dávají předpoklad k produkci elektrické energie z biomasy a k nahrazení importu fosilních zdrojů lokálními obnovitelnými zdroji. Dobrým příkladem energetického hospodářství je městečko Güssing v jižním Burgenlande. V Güssingu je zřízené Európske centrum pre obnoviteľné energie. Na tomto příklade je možné vidieť úspěšný model energetickej sebestačnosti regiónu. Nachádza sa tu tepláreň s diaľkovým rozvodom tepla, firma na výrobu bionafty, solárna škola a nedávno spustená elektráreň s unikátnou technológiou na kombinovanú produkciu elektrickej energie a tepla z lesných štiepok.

Ing. Jaroslav Peterka, CSc., Zateplování břechťanem (?)

Břechťan na našich fasádách z pohledu botanika a energetika. Zajišťuje nebo nezajišťuje energetickou úsporu, která se mu připisuje? Zajímavé výsledky.

Malé, ale sympatické

Reportáž z nově otevřeného informačního a prodejního střediska poblíž hraničního přechodu Náchod - Kudowa Zdroj, které se pyšní názvem Teplo pro Váš dům a bazén.

Kombi kotel ATMOS

Koncepce nového kombinovaného kotle, který může spalovat dřevo (zplynování), pelety (s tlakovým hořákem), zemní plyn nebo LTO. Výrobek obdržel na Pragothermu 2004 cenu Grand Prix.

Ing. Jaroslav Peterka, CSc., Pragotherm 2004 a OZE

Reportáž ze stánku Alternativní energie na letošním Pragothermu. Z pěti udělených Grand Prix veletrhů Pragotherm i Frigotherm tři ceny obdržely výrobky využívající OZE, když mezi ně počítáme i tepelné čerpadlo. Je to náhoda nebo potvrzení nastoupené cesty?

Ing. Dalibor Skácel, Krb, kamna a krbová vložka – vzduch versus voda

Moderní výstavba a moderní systémy vytápění uvažují často s instalací topidla v interiéru bytu nebo rodinného domu. Otevřený krb, krbová kamna nebo obezděná krbová vložka má své historické kořeny a tradici v dobách, kdy byla jediným zdrojem tepla kamna spalující dřevo nebo uhlí, umístěná uprostřed obytného prostoru. K teplu jsme měli vztah, úctu a využívali jsme všech výhod a úspor spojených s topidlem v interiéru. V dobách levné energie se tato zařízení instalovala jen sporadicky a zaujímal v interiérech zejména estetickou úlohu.

Hromadná plynofikace, propagace topení elektřinou a levné uhlí přemístilo kamna do sklepů a technologických místností. Zatopit si v domě dřevem přímo v bytě působilo nehygienicky, zastarale a nevyspěle. Vytápěli jsme špatně izolovaným potrubím sklepní prostory, odřízli jsme se od sálavé složky tepla a přestali jsme mít kontakt s „ohněm“. Dnes se tato zařízení opět dostávají do módy díky stoupajícím cenám za energii, moderním topidlům a také kvalitním komínům, které minimalizují problémy spojené se zatápěním a vnitřní hygienou.

Ing. Jaroslav Peterka, CSc., Biomarová vize

Zamyšlení nad stavem našich nevyužívaných zemědělských pozemků vrácených v restituci, jak je začít využívat aby přinášely zisk a co je překážkou řízeného pěstování rychle rostoucích dřevin.

Inga Buss, Obchodování s emisemi začalo

Přehled o přípravě obchodování s emisemi skleníkových plynů, jak bylo připraveno v Německu a jaký je výhled. Projednávané aspekty na veletrhu Energy právě skončeného Hannover Messe 2004.

Martin Vejvoda, Nová turbína, kterou roztočí i potůček

Přetištěný článek z Lidových novin o turbíně Setur, doplněný jejich konstruktéry o tom, jak funguje toto zařízení ve Svatém Janu pod Skalou. Technické údaje, typ na jarní výlet.

Ing. Ferdinand Madry, CSc., Plastový výměník tepla vzduch - voda se zaměřením na využití nízkopotenciálového tepla

Rozsáhlý článek o zařízení využívající teplo z přehřátého vzduchu v půdních prostorách nebo z úmyslně realizovaných malých skleníků na plochých střeách pro přípravu TUV, příklady použití a dosažené výsledky.

Ing. Dalibor Skácel, Cesta k čisté elektřině

Obnovitelné zdroje energie, moderní trend vyspělé civilizace, mají řadu podob a forem transformací. Primárním zdrojem všech obnovitelných zdrojů energie je 150 miliónů kilometrů vzdálené Slunce – jedinečný zdroj života a energie naší planety. Mezi formy užitečné energie pro člověka patří především teplo a v moderní době také elektrická energie. Elektřinu, ve své konečné podobě, bychom mohli klasifikovat jako jednu z nejefektivnějších a nejvyspělejších forem energie moderního člověka, protože ji velmi snadno transformujeme a také transportujeme. Elektrickou energii však v současné době velmi obtížně získáváme, i když se to nemusí zdát, pokud bychom do její ceny započítali entropickou a environmentální daň, je to jedna z nejdražších forem energie. Celková účinnost přeměny a vedlejší efekty těchto přeměn jsou tristní.

Dr. Neela Winkelmannová, Větrná energetika ve světě roste stále rychleji

Stav využívání větrné energie ke konci roku 2003 ve světě, v Evropské unii, v Německu a v Česku, grafický přehled.

Ing. Jan Vacek, Některé návrhy uplatnění větrných turbín se svislou osou

Větrné turbíny se svislou osou rotace mají dobře známé výhody, vyplývající z jejich schopnosti okamžitě zaregistrovat a využít náhlých poryvů jak směru, tak síly větru. Přesto jsou dnes turbíny s vodorovnou osou mnohem rozšířenější a většina velkých větrných farem, ať už na pevnině či u pobřeží, je vybavena moderními vrtulovými turbínami často impozantních rozměrů.

Ing. Jaroslav Peterka, CSc., Nosíme si Slunce "v hlavě"

Zjednodušená grafická pomůcka pro všechny, kteří chtějí využívat sluneční energii. Azimuty, časy a výšky nad obzorem našeho Slunce pro čtyři nejcharakterističtější období v roce: zimní a letní slunovrat a jarní a podzimní rovnodennost.

Jindřiška Augustinová, Okenní protisluneční fólie

Řešení energetických problémů nadměrného zasklení bytů, kanceláří, osobních i nákladních automobilů, ale i zabránění průniku nežádoucích osob do těchto objektů, pomocí protislunečních fólií. Technické a ostatní vlastnosti.

Ing. Dalibor Skácel, Fotovoltaika na českých vysokých školách

Díky programu Státního fondu životního prostředí České republiky a evropskému projektu PV Enlargement se i v České republice začínají prosazovat větší fotovoltaické instalace. Ve světě se již sice instalují megawattové PV pole, střechy a fasády, ale přesto lze pět momentálně budovaných a sledovaných zařízení na vysokých školách v Praze, Brně, Ostravě, Liberci a Plzni považovat za velký úspěch. Instalace těchto zařízení pro vědecko-výzkumné účely a výuku na univerzitách sledují několik cílů. Fotovoltaika je v ČR mladým a veřejnosti málo známým oborem. Ani technická akademická obec, pedagogové a studenti neměli (až na výjimky) příležitost seznámit se s možnostmi perspektivního alternativního zdroje elektřiny, který se dnes stává ve vyspělých i rozvojových zemích běžně používaným. Fotovoltaické systémy integrované do budov umožňují nová architektonická řešení staveb.